עונה מוצלחת בהעברת עוברים

שיחה עם ד"ר אמיר שיפמן, מנהל היחידה

יוסי מלול – משק הבקר והחלב
hmb-malul@icba.org.il
amir@sion-israel.com

בחודש ספטמבר הוזמנתי ל"שיאון דרום" בחפץ חיים, לסיכום עונת העברת העוברים. במפגש נכחו גם כל הלקוחות שעשו עבודה השנה ונראו שבעי רצון למדיי. מפיקים לקחים ומקדמים תכניות

היחידה להעברת עוברים עברה בשנתיים האחרונות מספר שינויים ארגוניים וכיום היא מנוהלת ע"י **ד"ר אמיר שיפמן**, רופא וטרינר בהכשרתו, שמתפקד בשיאון גם כמנהל קשרי לקוחות. לצדו של **אמיר** עובד גם **עמוס סגל** – כטכנאי בכיר והשנה הצטרף לשורותיהם, המזריע **יואל לנדסמן**, שעבד בתחום ההזרעה והעוברים גם באנגליה.

במשרדים עובדת **קרן סעידי** שנותנת ליחידה תמיכה מנהלתית מסורה ואחראית.

בעגלות נדרשת מיומנות שטיפת עוברים גבוהה יותר בשל נתוניה הפיזיים הקטנים יותר של העגלה

אמיר, מה השינויים המרכזיים שעברה היחידה ומשפיעים על תוצאותיה

"השינויים המהותיים שעברה היחידה בשנתיים האחרונות הינם שינויים מקצועיים ושינויים מנהלתיים כאחד.

מרכז היחידה, שכולל בעיקרו ציוד ייעודי, ממוקם באתר הדרומי של החברה הנמצא ליד קיבוץ חפץ חיים.

נדרשו שינויים מקצועיים, שחלקם נלמדו ע"י צוות העוברים, במהלך השתלמות מקצועית שנערכה בצרפת, אך גם לארגון נכון, סדר ומעקב, חשיבות לא מבוטלת בהצלחות הנוכחיות.

אמנם מרבית העגלות והפרות שנבחרות לתהליך שטיפת העוברים, נבחרות על בסיס נתונים גנטיים ונתוני ייצור, אך אל לנו לשכוח כי גם מאחורי גנטיקה משובחת ונתוני ייצור חלב מעולים, עומדת פרה שלא תמיד תגיב לטיפול שתקבל. אנו מקפידים היום על מערך בדיקות טרם תהליך השטיפה, במטרה לבחון את מידת התאמתה לתהליך.

אנו מצפים, במיוחד בפרות העתודה, לימי מנוחה מתאימים. בודקים היסטוריה של התעברות בהריונות קודמים. כמובן, שגם היסטוריה של המלטות קשות נלקחת בחשבון, תחלואה חריגה, אירועים של ציסטות שחלתיות, צליעות, דלקות עטין – כל אלו עשויים להשפיע על התוצאה שנקבל. מטרתי העיקרית הינה למצוא את הנוסחה לפרה האידיאלית שממנה, מרבית הסיכויים, שנקבל את מה שמצופה.

בעונת 2011/12 התמקדו בשיאון בשלוש אוכלוסיות לשטיפת העוברים: פרות עתודה, עגלות, ושטיפות פרטיות.

ד"ר אמיר שיפמן מסכם את עונת העברת העוברים

יש גידול במספר המשקים שנענים לטכנולוגיה ואף מתמידים בה

□□□□ □□□□□-□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□.indd 34 12/31/12 10:19 PM

צוות היחידה להעברת עוברים עם ד"ר יואל זרון

שטיפת פרות עתודה הינה המהות העיקרית לקיום יחידת העוברים כיום, ועגלים זכרים שיוולדו מהן מיועדים לרכישה לפריית החברה, להשבחת העדר הארצי כולו."

מה קורה עם שטיפת עגלות גם בשיקולים של טווח ארוך?

"שטיפת עוברים בקבוצת העגלות חשובה בראייה לטווח ארוך, כאשר בד בבד, עם התקדמות פרויקט הג'נומיק אין ספק, כי בעתיד שיאון תרכוש גם עגלים מעגלות ממליטות, דבר שאינו מבוצע היום בשל חוסר בנתוני אמת על נתוני הייצור האמתיים של העגלה הממליטה. בעגלות נדרשת מיומנות שטיפת עוברים גבוהה יותר בשל נתוניה הפיזיים הקטנים יותר של העגלה. בצרפת, שבה ביקרנו ולמדנו במהלך השנה האחרונה, מבוצעות למעלה מ-6.000 שטיפות עוברים בשנה. מרביתם בקבוצת העגלות. לצרפתים

אמיר עם קרן סעידי, המזכירה שאחרי כל הפעילות בשטח

השאיפה העיקרית שלי לשנים הקרובות, כי לצד המשך התקדמות המקצועית שכבר נראית בשטח, לבנות יחידת עוברים עצמאית המנותקת ממערך ההזרעה, שתעבוד במרכז שטיפה של שיאון, במטרה לבצע את כלל הפעולות הנדרשות לפני ובמהלך השטיפה

.indd 35 12/31/12 10:19 PM

טבלה 1. נתוני שטיפות ותוצאות עונת 2011/12

	2011/12			
	עתודות	עגלות	פרטיות	סה"כ
מספר שטיפות	27	16	10	53
א"ה ממוצע לנשטפות	773	666	509	
ממוצע פרי בטן	4.55	8	3.7	5.43
ממוצע עוברים תקינים	3.37	5.9	3.1	4.1
השתלות	62	68	20	150
הריונות	30	31	5	66
הרות, אחוז	48.4%	45.6%	25%	44%

אסור לוותר על אף זרמה משובחת

טבלה 2. תוצאות חלקיות (חסרות חלק מבדיקות ההיריון) מניסוי הקיץ

תוצאות – פריט בטן ועוברים – ניסוי

תורמת	מס' שטיפות	א"ה ממוצע	פרי בטן	ממוצע פ.ב.	עוברים תקינים	ממוצע עוברים תקינים	נזרקו
עגלה	9	646	62	6.9	43	4.8	19
עתודה	2	816	11	5.5	11	5.5	0
סה"כ	11	731	73	6.6	54	4.9	19

ניסוי קיץ סיכום הצלחות – תוצאות סופיות

תורמת	השתלות חמות	הריונות מחמות	התעברות באחוז	השתלות מהקפאה	הריונות מהקפאה	התעברות באחוז
עגלה	21	11	52.4	6	4	66.66
עתודה	7	3	42.85	1	1	100
סה"כ	28	14	50	7	5	71.4

מספר יתרונות המשפרים את תוצאותיהם המקצועיות בהשוואה אלינו. כמות שטיפות רבה מאד שמהווה יתרון לימודי ובסיס להתקדמות, צוותים מקצועיים שעוסקים רק בתחום העוברים, "תחנת שטיפות" לעגלות המנוהלת ע"י צוות מקצועי של החברה ובה מתבצע כל המעקב, הטיפול והשטיפה עצמה, וכמובן תנאי אקלים שאנו רק יכולים לקנא בהם.
לשם ההשוואה בעונה האחרונה נשטפו בשיאון 27 פרות עתודה, 16 עגלות ו–10 שטיפות פרטיות."

התוצאות מהוות שיפור משמעותי לעומת שנים קודמות ונותנות כוח ורצון להמשיך ולהתקדם.

בשל הקיץ הקשה, עד היום עונת העוברים בשיאון הסתיימה מדי שנה בחודש מאי. לאור השיפור וההתקדמות המקצועית, הוחלט בשיאון לבחון תוצאות שטיפת עוברים גם במהלך הקיץ, כאשר בחברה החליטו לסבסד 15 שטיפות לטובת הניסוי.
בפועל, במהלך הניסוי התבצעו 11 שטיפות עוברים: 2 פרות עתודה ו–9 עגלות. למרות מספר השטיפות הנמוך, ניתן בהחלט להתרשם כי תוצאות הניסוי מרשימות ולבטח דורשות מחשבה נוספת לגבי הרחבת עונת העוברים גם לכוון העונה החמה, לבטח בכל הנוגע לשטיפת עוברים בקבוצת העגלות.

כיצד אתה רואה את ההתקדמות בהעברת עוברים ומה "החזון" שלך להמשך עבודת היחידה?

"אנחנו מזהים, ללא ספק, את ההתקדמות המקצועית בעבודת היחידה, ומוצא לנכון גם להדגיש את ההצלחה היפה בשטיפת עגלות. במהלך העונה הנוכחית, ולראשונה בארץ, התבצעו גם שטיפות עם **זרמה ממוינת** וגם שם התוצאות שהתקבלו הינן מרשימות.
השאיפה העיקרית שלי לשנים הקרובות, כי לצד המשך התקדמות המקצועית שכבר נראית בשטח, לבנות יחידת עוברים עצמאית המנותקת ממערך ההזרעה, שתעבוד במרכז שטיפה של שיאון, במטרה לבצע את כלל הפעולות הנדרשות לפני ובמהלך השטיפה.

פוטנציאל ההתקדמות הגנטי, גם עבור הרפת הפרטית וגם ברמה הארצית, בעבודה עם השתלות עוברים הינו גדול ואנו מקוים לראות זאת כבר בעתיד הקרוב." ■

□□□□ □□□□□-□□□□ □□□□□□ □□□□□□ □□□□□□.indd 36 12/31/12 10:19 PM